

Wytyczne dla uczniów do samodzielnej pracy w domu.

Nauczyciel: Sławomir Gibowski

Podstawy Przedsiębiorczości klasa Iag (2godziny w tygodniu)

1. Temat: Klasyfikacja Przedsiębiorstw

I. Zapoznaj się z wykładem.

Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, zwany jest przedsiębiorcą. Przedsiębiorcą może być:

- osoba fizyczna – człowiek od chwili urodzenia do śmierci,
- osoba prawna – np. Skarb Państwa, spółki z o.o., S.A., przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, fundacje, stowarzyszenia, NBP itp.,
- jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, utworzona jest zgodnie z przepisami prawa, jeżeli jej przedmiot działania obejmuje prowadzenie działalności gospodarczej (spółki cywilne, spółki jawne, spółki partnerskie, spółki komandytowe oraz spółki komandytowo-akcyjne)

Nie każda forma prawno-organizacyjna może być zastosowana do każdego przedsiębiorstwa.

Dobór konkretnej formy prawno-organizacyjnej wynika z wielu czynników, z których najważniejszymi są:

- przyjęta strategia działania firmy (dotycząca skali i zakresu działania oraz specyfiki branży),
- osobiste preferencje i możliwości właściciela (posiadane zasoby kapitałowe, poziom akceptowanego ryzyka działania, poziom uprawnień właścicielskich),
- obowiązujące na terytorium danego kraju wymagania prawne, dotyczące przepisów podatkowych, procedury zakładania i likwidowania działalności w zależności od wielkości ich obrotów handlowych oraz rodzaju prowadzonej działalności.

Właścicielem przedsiębiorstwa może być:

- konkretna osoba lub osoby - w przedsiębiorstwie prywatnym,
- skarb państwa - w przedsiębiorstwie państwowym,
- społeczność lokalna - w przedsiębiorstwie komunalnym,
- członkowie spółdzielni - w spółdzielni.

Wyróżniamy następujące formy prawno-organizacyjne przedsiębiorstw:

1. przedsiębiorstwa indywidualne, tzw. Przedsiębiorstwa jednoosobowego właściciela, czyli najprostsza i najbardziej rozpowszechniona forma prawna przedsiębiorstw w naszym kraju. Prowadzenie jednoosobowych firm jest najkorzystniejsze przy działalności na mniejszą skalę.

Na popularność tej formy wpływają m.in. niewielkie wymogi formalne rejestracji, nieskomplikowane rozliczenia księgowo, niezależność decyzyjna właściciela, możliwość szybkiej zmiany profilu działalności. Główną wadą jest natomiast utrudniony dostęp do środków finansowych z powodu niewielkiej zdolności kredytowej oraz nieograniczona osobista odpowiedzialność majątkowa przedsiębiorcy za zobowiązania firmy.

2. spółki to umowne związki co najmniej 2 osób, które działają w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć gospodarczych dzięki kapitałowi wniesionemu w formie pieniężnej lub niepieniężnej (aport). W Polsce w 2010 r. funkcjonowało około 577 tys. spółek. Osoby decydujące się na założenie jakiegokolwiek spółki powinny zapoznać się z głównymi jej cechami. Powód założenia spółki jest bardzo ważny, ponieważ decyduje o jej cechach. Spółki kapitałowe mają osobowość prawną. Dlatego za swoje zobowiązania odpowiadają własnym majątkiem, z wyłączeniem osobistej odpowiedzialności wspólników. Natomiast spółki osobowe, nieposiadające osobowości prawnej, charakteryzuje nieograniczona osobista odpowiedzialność co najmniej jednego z jej wspólników za zobowiązania spółki.

3. spółdzielnie są dobrowolnym zrzeszeniem minimum 10 osób fizycznych lub 3 osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą, społeczną, wychowawczą, kulturalną lub oświatową we własnym interesie. Wyróżnia się spółdzielnie wytwórcze (np. rolnicze, inwalidów) oraz spółdzielnie użytkowników (np. spółdzielnie mieszkaniowe).

4. przedsiębiorstwa państwowe występują w Polsce obecnie rzadko i są pozostałością po poprzednim systemie gospodarczym. Podlegają one prywatyzacji, której często towarzyszy przekształcenie w jednoosobową spółkę skarbu państwa. W latach 1990-2009 liczba przedsiębiorstw państwowych w Polsce zmniejszyła się z około 8,5 tys. do 174. Niemal połowę z nich zlikwidowano, a pozostałe przedsiębiorstwa przekształcono w spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Obowiązujące w Polsce prawo gospodarcze przyjmuje podział spółek na osobowe i kapitałowe.

Do osobowych zalicza się spółkę cywilną, której działalność jest regulowana przepisami kodeksu cywilnego, oraz spółki jawną, partnerską, komandytową i komandytowo-akcyjną, do których odnoszą się przepisy kodeksu spółek handlowych.

Do kapitałowych natomiast zaliczamy spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkę akcyjną – ich funkcjonowanie również normują przepisy kodeksu spółek handlowych.

Utworzenie przedsiębiorstwa w określonych ramach prawno-organizacyjnych powinno być poprzedzone dogłębną analizą. Wybór takiej a nie innej formy przesądza bowiem o:

- skali i rodzaju odpowiedzialności przedsiębiorstwa i jego właścicieli wobec wierzycieli (czy odpowiadają do pewnej wysokości majątku, czy całym majątkiem),

- uprawnieniach właścicieli i osób prowadzących przedsiębiorstwo w zakresie zarządzania, kontroli oraz reprezentowania przedsiębiorstwa na zewnątrz,
- stopniu upublicznienia działalności przedsiębiorstwa (informowania osób trzecich o wynikach przedsiębiorstwa),
- możliwości i łatwości zmiany (pozyskania) kapitału przedsiębiorstwa (najłatwiejsze jest to w spółce akcyjnej)
- korzyściach kosztowych i podatkowych (sposobie rozliczenia przez księgowego),
- procedurze powołania, rozwiązywania i likwidacji przedsiębiorstwa,
- stopniu zaufania potencjalnych klientów i wierzycieli.

II. **Przeanalizuj wiadomości do tego tematu z podręcznika od str. 132 do str. 138.**

III. **Wykonaj ćwiczenia z podręcznika ze str. 138**

IV. **Wykonaj zadania z zeszytu ćwiczeń nr. 6, 7, 8 str. 72**

2. Temat: Zakładanie firmy.

I. Zapoznaj się z wykładem.

Kiedy po rozpoznaniu w sobie cech przedsiębiorcy (pomysłowości, inicjatywy, zdolności organizacyjnych, samodzielności w działaniu, zdolności do podjęcia ryzyka) podejmujemy decyzję o założeniu własnej firmy, musimy wiedzieć, że czeka nas niełatwe, ale dające dużo satysfakcji przedsięwzięcie. Koniecznie powinniśmy wziąć przy tym pod uwagę, że - w odróżnieniu od pracy na etacie - bierzemy na siebie odpowiedzialność za swój lub pożyczony majątek oraz często również za zatrudnianych pracowników.

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej należy założyć kilka jej wariantów na wypadek niepowodzenia. Podjęcie decyzji o założeniu firmy wiąże się z koniecznością napisania planu jej budowy, określanego jako **plan budowy firmy lub biznesplan**

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej należy uwzględnić:

1. Wybór działalności gospodarczej

Dobry pomysł to pierwszy i najważniejszy krok do założenia własnej firmy. Podczas poszukiwania pomysłu na działalność gospodarczą warto kierować się swoimi zainteresowaniami, umiejętnościami i doświadczeniami oraz analizą sytuacji na rynku, na którym przedsiębiorstwo ma funkcjonować. Wielu pomysłów mogą dostarczyć też media.

Działalność produkcyjna oraz budowlana wymaga przeważnie znacznych nakładów finansowych i jest obciążona dużym ryzykiem. Najlepiej rozpocząć więc od działalności usługowej albo handlowej, gdyż są one mniej ryzykowne i mniej kosztowne.

Rodzaj działalności należy określić, uwzględniając swoje umiejętności, zdolności intelektualne oraz analizując możliwości rynku, na którym będziemy działali.

2. Lokalizacja firmy

Z wyborem działalności gospodarczej ściśle wiąże się kwestia lokalizacji firmy, tzn. wyboru miejsca jej siedziby, zakładów produkcyjnych, magazynów, rozmieszczenia sieci sprzedaży (sklepów, hurtowni), przedstawicielstw i innych placówek. W przypadku wyboru działalności usługowej i handlowej, lokalizacja powinna uwzględniać przede wszystkim natężenie ruchu pieszego lub zmotoryzowanego, a więc liczbę potencjalnych klientów. Przy wyborze działalności produkcyjnej, ze względu na konieczność wynajęcia (bądź zbudowania) hal produkcyjnych, magazynów itp. należy zwrócić uwagę na: wysokość czynszu za wynajem pomieszczeń biurowych, handlowych, parkingów.

3. Obszar działania

Z lokalizacją firmy wiąże się kwestia określenia obszaru (zasięgu) jej działania. Może to być: osiedle mieszkaniowe, wieś, miasteczko, dzielnica większego miasta, całe miasto ze strefą podmiejską, subregion (kilka powiatów), region (województwo), część lub cały obszar Polski.

4. Poznanie rynku, na którym zamierzamy działać

Analiza rynku, na którym zamierzamy działać, polega na ustaleniu potencjalnych klientów i ewentualnej konkurencji. Dobrze jest wiedzieć, ile ludności mieszka na obszarze przyszłej działalności, jaka jest jej struktura demograficzna oraz zawodowa. Należy przeanalizować relacje popytu oraz podaży na dobra i usługi, które zamierzamy sprzedać na lokalnym rynku. Na wielkość popytu, oprócz ilości pieniędzy, którą mogą wydać kupujący na określone dobra, oraz ceny tych dóbr, wpływają bowiem m.in. przyzwyczajenia, styl życia, gust, moda i reklama.

5. Źródła finansowania

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej należy zrobić spis wszystkich koniecznych inwestycji wraz z orientacyjnymi cenami. W przypadku małej firmy (np. sklepik osiedlowy, punkt usług kserograficznych) potrzebne są stosunkowo niewielkie środki finansowe, które mogą pochodzić np. z własnych oszczędności lub z pożyczki rodzinnej. Przy większym przedsięwzięciu (np. działalności produkcyjnej) należy brać pod uwagę zaciągnięcie kredytu w banku lub wzięcie maszyn i urządzeń w leasing.

6. Wybór formy organizacyjno-prawnej firmy

Forma organizacyjno-prawna firmy powinna być dostosowana do charakteru własności i zasięgu działania. Małe, samodzielne przedsięwzięcie można prowadzić w najprostszy sposób: jako jednoosobowy przedsiębiorca, na własny rachunek, na własną odpowiedzialność i we własnym imieniu. Jeśli decyzję o założeniu firmy podjęło kilka osób, należy spisać umowę spółki. Na początek dla małego przedsięwzięcia będzie to spółka cywilna lub jawna, dla większego - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

- II. Przeanalizuj wiadomości do tego tematu z podręcznika od str. 139 do str. 142.**
- III. Wykonaj ćwiczenia z podręcznika ze str. 142**
- IV. Wykonaj zadania z zeszytu ćwiczeń nr. 9, 10 str. 73**